

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Milana Podhrázkého v právní věci žalobkyně: **nezl. T. H.**, zastoupena zákonným zástupcem JUDr. Ing. M. H., Ph.D., proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, zastoupený Mgr. Matyášem Ritterem, advokátem se sídlem Riegerova 376/12, Olomouc, v řízení o námitce podjatosti vznesené žalovaným ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě-pobočky v Olomouci pod sp. zn. 65 A 48/2025,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Ostravě-pobočky v Olomouci JUDr. Michal Jantoš, JUDr. Markéta Fialová a Mgr. Pavel Telec **nejsou** vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 65 A 48/2025.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně se žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě-pobočky v Olomouci domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2025, č. j. KUOK 63725/2025, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí ředitelky Gymnázia Šternberk o nepřijetí žalobkyně od 1. 9. 2025 do 1. ročníku oboru 79-41-K/81 Gymnázium (denní forma vzdělávání).

[2] Věc byla přidělena k projednání a rozhodnutí specializovanému soudnímu oddělení 65 A na úseku správního soudnictví Krajského soudu v Ostravě-pobočky v Olomouci. Dne 1. 7. 2025 soudkyně Mgr. Barbora Berková, původně určená jako referentka v této věci, oznámila, že existuje důvod pochybovat o její nepodjatosti podle § 8 odst. 3 s. ř. s. Uvedla, že ji pojí přátelský vztah se zákonným zástupcem žalobkyně, s nímž se v minulosti stýkala během společného působení na soudech v Olomouci. V současnosti již k pravidelnému kontaktu nedochází, nicméně mezi nimi stále přetrvává přátelský vztah. Udržuje přátelský vztah i s jeho manželkou (matkou žalobkyně) a pravidelně s ní chodí na obědy. S ohledem na tyto skutečnosti požádala o své vyloučení z projednávání věci. Místopředseda krajského soudu proto rozhodl o jejím vyloučení a v souladu s rozvrhem práce určil na její místo soudce Mgr. Pavla Telce.

[3] Následně žalovaný ve svém podání ze dne 4. 7. 2025 vznesl námitku podjatosti. Uvedl, že zákonný zástupce žalobkyně je soudcem, který v rámci své profesní kariéry působí na soudech různých stupňů v Olomouci, a tudíž nelze vyloučit jeho profesní či osobní vazby na osoby působící na správním úseku soudu.

[4] Žalobkyně ve svém vyjádření ze dne 16. 7. 2025 uvedla, že její zákonný zástupce skutečně působí jako soudce, avšak od roku 2019 na Vrchním soudu v Olomouci, kde je zařazen na občanskoprávní a obchodní úsek, konkrétně na korporátní agendu (senáty 5 Cmo a 5 Co). Předtím působil na Okresním soudu v Olomouci (2007–2012) a následně na Krajském soudu v Ostravě, pobočce v Olomouci (2013–2019), rovněž na úsecích občanskoprávní, resp. obchodní agendy. Nikdy nepůsobil na správním úseku. S žádným ze soudců správního úseku krajského soudu neudrhuje v současnosti profesní ani osobní vztahy, které by je diskvalifikovaly z rozhodování ve věci samé. Námitku podjatosti žalovaného označila za neurčitou, meritorně nedůvodnou a procesně obstrukční.

[5] K námitce podjatosti se vyjádřili i ostatní členové oddělení 65 A. JUDr. Michal Jantoš uvedl, že zákonného zástupce žalobkyně osobně ani profesně nezná a nepovažuje se za podjatého. JUDr. Markéta Fialová uvedla, že zákonný zástupce žalobkyně byl jejím školitelem v rámci přípravné služby v roce 2019. Vztah byl ryze profesní, od té doby se s ním nesetkala. Nepovažuje se za podjatou. Mgr. Pavel Telec uvedl, že zákonného zástupce žalobkyně zná jako bývalého kolegu, osobní vztah k němu nemá.

[6] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka podjatosti není důvodná.

[7] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[8] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží našla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání;

pokračování

rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[9] Součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný (srov. např. usnesení NSS ze dne 19. 8. 2024, č. j. Nao 105/2024–195, bod 6). Soudce lze tedy z projednávání a rozhodnutí přidělené věci vyloučit jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení NSS ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16).

[10] Z obsahu námitky podjatosti je zjevné, že žalovaný ji zakládá na obecném tvrzení, že zákonný zástupce žalobkyně vzhledem ke svému předchozímu působení na různých stupních soudní soustavy v Olomouci může mít blízké vztahy se soudci správního úseku krajského soudu.

[11] Nejvyšší správní soud se kolegiálním vztahem z hlediska posuzování podjatosti zabýval několikrát. Například v usnesení ze dne 16. 7. 2008, č. j. Nao 76/2008-92, uvedl, že „*samotná skutečnost existence pracovního vztahu na jednom pracovišti v minulosti, a to ani ve vztahu podřízený – nadřízený, nemůže bez dalších faktorů vést k pochybnostem o nestrannosti soudce*“. Dále v usnesení ze dne 30. 7. 2015, č. j. Nao 247/2015-27, Nejvyšší správní soud uvedl, že kolegiální vztahy mohou mít různou intenzitu a pouze při určité vyšší intenzitě mohou vyvolávat pochybnosti o tom, zda si soudce dokáže zachovat přirozenou schopnost nezaujatého řešení případu. Také v usnesení ze dne 13. 3. 2013, č. j. Nao 86/2014-15, Nejvyšší správní soud konstatoval, že vztah, který nepřekračuje standardní profesionální, resp. kolegiální známost v rámci soudcovského stavu, není objektivním důvodem pro založení pochybností o nepodjatosti rozhodujícího soudce.

[12] Z citované judikatury vyplývá, že samotná existence pracovního vztahu v minulosti bez dalšího nezpůsobuje objektivně vnímanou podjatost. Aby bývalý kolegiální vztah vyvolal oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce, musel by vybočovat z rámce běžného pracovního vztahu zejména svou povahou a intenzitou. Namísto je též zvažovat časové hledisko (srov. usnesení NSS ze dne 27. 8. 2013, č. j. Nao 41/2013-56, bod 11).

[13] Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci neshledal žádné skutečnosti, které by napovídaly tomu, že by dřívější profesní vztahy mezi v dané věci přidělenými členy soudního oddělení 65 A a zákonným zástupcem žalobkyně (spočívající ve vztahu bývalých kolegů, resp. v dřívějším vztahu školitele a justiční kandidátky) překročily obvyklou kolegiální známost, resp. že by k existenci této známosti přistoupily další okolnosti, které by ji posunuly do vztahu nadstandardního, či že by intenzita rušivých vlivů daných známostí byla natolik vážná, aby soudcům neumožnila se od nich oprostit. Ostatně ani

sám žalovaný ve své obecně formulované námitce žádné takové konkrétní okolnosti, které by se týkaly jednotlivých soudců, netvrdil.

[14] Nejvyšší správní soud proto dospěl v posuzované věci k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro to, aby soudci JUDr. Michal Jantoš, JUDr. Markéta Fialová a Mgr. Pavel Telec byli vyloučeni z projednání a rozhodnutí shora uvedené věci.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. srpna 2025

David Hipšr
předseda senátu